

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

Guidelines for Developing Tourism Potential in Trang

ดุสิตพร ฮอกทา* เสรี วงษ์มณฑา ชุษณะ เตชคณา และ ณัฐพล ประดิษฐ์ผลเลิศ
Dusitporn Hokta*, Seri Wongmonta, Jusana Techakana and Nattapol Praditphonlert

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ประกอบด้วย 1) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง 2) ศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และ 3) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง โดยมีกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง 22 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือโดยใช้การวิเคราะห์ SWOT และวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาผลการศึกษาพบว่า จังหวัดตรังมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเนื่องจากมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางบกและทางทะเล มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัดที่สร้างชื่อเสียงระดับประเทศ ตลอดจนประชาชนจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นเจ้าบ้านที่ดี และมีอสังหาริมทรัพย์ไม่ตรึงตัว ส่วนด้านที่จำเป็นต้องพัฒนาได้แก่ เส้นทางคมนาคมที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวไม่สะดวกและมีมาตรฐาน ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ไม่เพียงพอ ขาดบริการรถขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ ส่วนแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้แก่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล 2) การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน 3) การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว 4) การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่สากล และ 5) การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ศักยภาพการท่องเที่ยว, การวิเคราะห์ SWOT, จังหวัดตรัง

ABSTRACT

This study aims 1) to investigate the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of the tourism in Trang province, Thailand; 2) to explore the tourism potential in Trang; and, 3) to propose the directions of tourism development in Trang. In this qualitative research, the data were gathered from twenty-two key participants through the use of the semi-structured interview questions. A SWOT analysis and content analysis were employed in performing the analysis.

The results of the study revealed that Trang has many opportunities and strengths, including the natural resources; unique culture and tradition; the convenient public transport systems in land, water, and air modes; a variety of tourism activities; the popular local souvenirs; as well as the friendly and hospitable personality of Trang residents. The analysis also identified the weaknesses and threats, involving low standard rural roads and inconvenient access to the local attractions; inadequate tourist service center available at the local attractions; a lack of public transport linking an attraction to others; and poor facilities for seniors and tourists with disabilities. Trends in development of tourism potential in Trang consisted of 1) The development of the infrastructure and facilities to support the global tourism, 2) The restoration and development of sustainable integrated tourist attractions, 3) The increased value of tourism by improving the products and services, 4) The building of confidence and the promotion of global tourism, and, 5) The development of human resources and the establishment of the strong relationship between the tourism networks.

Key words: tourism potential, SWOT analysis, Trang

บทนำ

ปัจจุบันการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจโลกซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกชูประเด็นการท่องเที่ยวเป็นสินค้าหลักที่สำคัญของประเทศเนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้อย่างมหาศาลทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงยิ่งขึ้นการท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีความสำคัญอันดับต้นๆ ในอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศต่างๆ (Kamali, 2011) ทั้งนี้ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ได้คาดการณ์การท่องเที่ยวในปีพ.ศ. 2573 จะมีคนทั้งโลกเดินทางท่องเที่ยวแบบก้าวกระโดดถึง 1,800 ล้านคน ด้วยอัตราการขยายตัวร้อยละ

3.3 ต่อปี โดยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 43 ล้านคนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นไป และได้คาดการณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับโอกาสและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งการท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือที่ทรงอำนาจในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งลดความยากจนในหลายประเทศจากการสร้างงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและรายได้จากการส่งออก ตลอดจนความยั่งยืนทางสังคมเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญมากขึ้น (โสทรยา, 2555) จะเห็นได้ว่าโอกาสและสิ่งท้าทายที่กล่าวมาข้างต้นเป็นสิ่งที่จังหวัดตรังควรให้ความสำคัญและวางแผนเตรียมความพร้อมรับกับสถานการณ์การท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้มีประสิทธิภาพต่อไป

จังหวัดตรังเป็นเมืองทางภาคใต้ของประเทศไทยและเป็นเมืองท่าค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตที่เติบโตต่อเนื่องยาวนานมาจนถึงปัจจุบันสั่งสมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เป็นมรดกตกทอดไว้ในแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง การไปเยือนจังหวัดตรังจึงนับว่าได้ท่องเที่ยวครบทุกชนิดมีทั้งดินแดนธรรมชาติประวัติศาสตร์และวิถีชีวิต อีกทั้งการให้บริการยังเป็นการบริการแบบเจ้าบ้านที่ดีที่สุดให้ปัจจุบันเมืองตรังยังคงเป็นเมืองที่มีเสน่ห์น่าค้นหา อีกทั้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติประกอบกับมีทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมอย่างยิ่งแก่การท่องเที่ยวทำให้ปัจจุบันการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีจำนวนนักท่องเที่ยวและเกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานจังหวัดตรัง, 2556) เมื่อปี พ.ศ. 2558 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดโครงการตามแนวคิดปีท่องเที่ยววิถีไทย โดยคัดเลือก 12 จังหวัดทั่วประเทศเพื่อขยายฐานการท่องเที่ยวจากจังหวัดหลักที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนเป็นจำนวนมากอยู่แล้ว เชื่อมโยงท่องเที่ยวไปยังจังหวัดทางเลือก 12 จังหวัดที่มีจุดเด่น ภายใต้โครงการ “เมืองต้องห้ามพลาด” จังหวัดตรังเป็น 1 ใน 3 จังหวัดภาคใต้ที่ได้รับคัดเลือกในโครงการนี้ โดยชูความเป็นเมืองแห่งยุทธจักรความอร่อยผ่านรูปแบบกิจกรรมต่างๆ มากมายส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภายในจังหวัดตรัง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2558) โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวและบริการในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 1,414,663 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ประมาณ 105,695 คน สร้างรายได้ 7,710.20 ล้านบาท เพิ่มขึ้นประมาณ 826.25 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, 2558)

อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวจังหวัดตรังยังคงมีอุปสรรคหลายด้านที่ทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่หลากหลาย การกระจุกตัวของเศรษฐกิจเฉพาะในเขตสถานที่แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดตรังโดยส่วนใหญ่จะกระจุกตัวตามเกาะต่างๆ สอดคล้องกับ เกรียงไกร (2552) ซึ่งระบุว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดตรังสนใจแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเท่านั้น ส่วนน้อยมากที่จะสนใจสถานที่ท่องเที่ยวรองตามอำเภออื่นๆ นอกจากนี้มีความไม่สอดคล้องเชิงนโยบายระหว่างนโยบายท้องถิ่นกับนโยบายส่วนกลางที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานภาครัฐเพียงด้านเดียวซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง (สำนักงานจังหวัดตรัง, 2552; สุพจน์, 2558) สอดคล้องกับมณฑาทิพย์ และ คณะ (2552) ซึ่งให้เห็นว่า การเข้ามาสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นมีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพจะต้องกำหนดนโยบายและมาตรการที่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง และควรพัฒนาระบบการบริการที่เหมาะสมตลอดจนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางนโยบายด้านการท่องเที่ยว

ด้วยเหตุที่การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจากข้อมูลของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวทุกกลุ่มประกอบด้วยหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นทำให้ผู้วิจัยมองเห็นปัญหาและต้องการศึกษาว่า การท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคอย่างไรและมีศักยภาพการท่องเที่ยวเป็นอย่างไร เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดแนวทางที่จะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพ

การท่องเที่ยวจังหวัดตรังให้มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างประสบการณ์ที่มีคุณภาพให้กับนักท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตโดยวัตถุประสงค์ของการวิจัยประกอบด้วย 1) เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง 2) เพื่อศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง และ 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพกำหนดปัญหาการวิจัยโดยศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในประเด็นที่ต้องการศึกษา (Spradley, 1979) ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือโดยมีกระบวนการการสนทนาระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดประสงค์ชัดเจนเพื่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประเด็นของการวิจัย (Erlandson *et al.*, 1993) การวิจัยนี้เป็นการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (Humphrey, 1960) ของการท่องเที่ยวจังหวัดตรังและศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังโดยวัดจากองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 6 ด้าน (6As) (Buhalis, 2000)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลักได้จากการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ซึ่งใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนทั้งสิ้น 22 รายจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวของจังหวัดตรัง 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 จำนวน 8 ราย ได้แก่ ผู้อำนวยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผู้อำนวยการสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตรัง ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานตรัง หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดตรัง ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานธรรมชาติวิทยา ผู้อำนวยการวิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มทร.ศรีวิชัย และหัวหน้าสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว มทร.ศรีวิชัย

กลุ่มที่ 2 จำนวน 7 ราย ได้แก่ นายกสมาคมท่องเที่ยวและโรงแรมจังหวัดตรังผู้จัดการจรรยาวิฑูร์ ผู้จัดการโรงแรมวัฒนาพาร์ค ผู้จัดการทะเลตรัง คอทคอม ผู้จัดการร้านอาหารเลตรัง ผู้ก่อตั้งวังเทพทาโร และเจ้าของและนักจัดรายการวิทยุที่สถานีวิทยุตรังเอฟเอ็ม FM.92.75 MHz.

กลุ่มที่ 3 จำนวน 7 ราย ได้แก่ กำนันตำบลไม้ฝาด ผู้ใหญ่บ้านควนแดง นายองค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวตง ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลนาโต๊ะหมิงประธานกลุ่มทอผ้าไหมนศรี ประธานกลุ่มมิดพร้านาป้อ และประธานกลุ่มจักสานใบเตยปาหนันบ้านโต๊ะบัน โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานหรือมีตำแหน่งระดับหัวหน้าขึ้นไปหรือเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอย่างน้อย 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค 3) ศักยภาพของการท่องเที่ยวจังหวัดตรังจากองค์ประกอบที่สำคัญทางการท่องเที่ยว 6 ด้าน (6As) ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

การเข้าถึง (Accessibility) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) กิจกรรม (Activities) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) และโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Package) 4) แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นตามคำแนะนำและผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาที่มีข้อคำถามครอบคลุมครบถ้วนและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก 22 ราย ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดตรัง ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2559

และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยใช้การวิเคราะห์ SWOT และการวิเคราะห์เนื้อหา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก และข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารวิชาการ บทสัมภาษณ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบ แบ่งหมวดหมู่แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตีความหมายให้ออกมาในรูปของคำอธิบาย สร้างข้อสรุปและอุปนัยเป็นผลการวิจัย (Miles and Huberman, 1994)

ผลการศึกษาและวิจารณ์ผล

1. การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

ผลการศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดตรังสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
1) มีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ สามารถสร้างจุดขายทางการท่องเที่ยว	1) ขาดการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการในการเตรียมรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในอนาคต
2) มีแหล่งหุบเขาทะเลที่อุดมสมบูรณ์ และแหล่งพะยูนแห่งเดียวของทะเลอันดามัน จัดเป็นจุดขายสำคัญทางการท่องเที่ยว	2) โครงสร้างพื้นฐานหลักและเส้นทางคมนาคมยังไม่เพียงพอและยังไม่ได้มาตรฐานในระดับสากล
3) มีระบบคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศเอื้อต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว	3) ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวขาดการต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า
4) มีสินค้าของที่ระลึกประจำจังหวัด ที่สร้างชื่อเสียงระดับประเทศ เช่น หมูย่าง ขนมหัก ขนมหีบเยาะ ผ้าทอนาหมื่นศรี เป็นต้น	4) ขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
<p>5) มีเทศกาลงานประเพณีต่างที่เป็นเอกลักษณ์ และมีชื่อเสียงของจังหวัดให้นักท่องเที่ยวชมได้ตลอดปี เช่นประเพณีกินเจ ประเพณีลากพระ งานเทศกาลหมูย่างและขนมเค้กเมืองตรัง เป็นต้น</p> <p>6) เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของภาคใต้ฝั่งอันดามัน ทั้งทางบกและทางทะเล เช่น สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ (ทุ่งค่าย) บ่อนหินฟาร์มสเตย์ ถ้ำเลเขากอบ เป็นต้น</p> <p>7) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งทางบกและทางทะเล เช่น ดำน้ำดูปะการัง ท่องชมน้ำตก เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ เรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น เป็นต้น</p> <p>8) มีวัฒนธรรมการกินอาหารที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ อาหารเข้าแบบฉบับชาวตรังที่ต้องมีเป็นหลัก นั่นคือกาแฟ หมูย่าง และติ่มซำแบบฉบับชาวตรังที่มีให้เลือกมากกว่า 20 ชนิด</p> <p>9) ประชาชนจังหวัดตรังส่วนใหญ่เป็นเจ้าบ้านที่ดี และมีอัธยาศัยไมตรีจิต</p>	<p>5) กิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวจังหวัดตรัง ยังมีจำนวนน้อย</p> <p>6) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดตรังขาดการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริการด้านการท่องเที่ยว</p> <p>7) งบประมาณไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่องส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดให้มีความสวยงาม และได้มาตรฐานในระดับสากล</p> <p>8) การประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังยังมีน้อยและขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ</p> <p>9) ขาดการอนุรักษ์และจัดการด้านวัฒนธรรมและวิถีชีวิตให้เกิดความยั่งยืน</p>
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
<p>1) การเติบโตของกลุ่มประเทศ BRIC (บราซิล รัสเซีย อินเดีย และจีน) ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากประเทศเหล่านี้เพิ่มจำนวนมากขึ้น</p> <p>2) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นแหล่งสร้างรายได้ โดยมีนโยบายสนับสนุนและกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง</p> <p>3) จังหวัดตรังอยู่ในพื้นที่ความร่วมมือของกลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจ IMT-GT ส่งผลต่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวใหม่</p>	<p>1) ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจโลกและในประเทศ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจชะลอเดินทางท่องเที่ยว</p> <p>2) ความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย</p> <p>3) ภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
4) ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ทำให้เข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น	4) การแข่งขัน และแย่งชิงนักท่องเที่ยวของจังหวัดใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน
5) การขยายตัวของสายการบินต้นทุนต่ำทำให้สะดวกและรวดเร็วในการเดินทาง	5) การเปิดเสรีอาเซียนทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างบุคลากรในอาเซียนส่งผลต่อการได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานด้านบริการ โดยเคลื่อนย้ายไปยังสถานประกอบการที่ให้ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดีกว่า
6) นักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	6) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวขาดความต่อเนื่อง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและนโยบายของรัฐบาล
7) การจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศและพันธมิตรต่าง ๆ ทำให้ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน	7) ข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอุทยานของจังหวัดตรัง
8) กระแสการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กำลังได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น	
9) จังหวัดตรังมีโอกาสพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัยที่มีมาตรฐานระดับโลก	
10) การตื่นตัวของคนจังหวัดตรังเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพราะราคาขายพาราตกต่ำ	
11) สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรการท่องเที่ยวที่เป็นอัตลักษณ์จังหวัดตรัง	

2. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังโดยวัดจากองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 6 ด้าน

ผลการศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังโดยวัดจากองค์ประกอบที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยว 6 ด้านสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

2.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว (Attraction)

จังหวัดตรังเป็นเมืองการท่องเที่ยวทางภาคใต้ที่มีต้นทุนทางทรัพยากรที่สมบูรณ์จึงทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเลที่โดดเด่นและมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมสอดคล้องกับเทพกร และ คณะ (2552)

ซึ่งรายงานว่า เอกลักษณะที่เป็นจุดขายของแหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากกว่าเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้จังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์สากลภาคใต้ บ่อนหินฟาร์มสเตย์ แหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ ได้แก่ เกาะลิบงเกาะมุก (ถ้ำมรกต) เกาะเหลาเหลียง เกาะกระดาน เกาะเชือก แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด ได้แก่ หาดปากเมง หาดราชมงคล หาดเจ้าไหม หาดหยงหลิง แหล่งท่องเที่ยวประเภทถ้ำ ได้แก่ ถ้ำเลเขากอบถ้ำเขาช้างหาย แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ได้แก่ น้ำตกโตนเต๊ะน้ำตกกะช่อง

แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ได้แก่ วนอุทยานบ่อน้ำร้อนกันตัง แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ วัดเขาพระยอด วัตถุประสงค์ของ ศาลเจ้าท่ามกงเยี้ย ศาลเจ้ากิวอึ้งเอี๊ยะ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคลศรีวิชัยตรงอันดามันเกตเวย์ ตลาดเซ็นเตอร์พอยท์ ตลาดชินตา ถนนคนเดิน แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ชุมชนทอผ้า นานาหมื่นศรี ชุมชนตีมีดพร้านาบ่อประเพณีลากพระประเพณีถือศีลกินผักประเพณีไหว้พระจันทร์ งานเทศกาลหมูย่างและขนมเค้ก งานพิธีวิวาห์ ได้สมมุท แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พระยารัษฎานุประดิษฐ์มหิศรภักดี สถานีรถไฟกันตัง

2.2 ด้านการเข้าถึง (Accessibility)

จังหวัดตรังอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 828 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่จังหวัดตรังได้ 2 ทาง คือ ทางบกและทางอากาศ โดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน ส่วนทางน้ำจะเป็นการเดินทางเชื่อมโยงไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลประเภทเกาะต่างๆ การคมนาคมขนส่งมาจังหวัดตรังและเชื่อมโยงภายในจังหวัดตรังทั้ง 3 ทางมีรายละเอียดดังนี้

1) ทางบก

1.1) การเดินทางโดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ มาจังหวัดตรัง โดยใช้ทางหลวงหมายเลข 4 (เพชรเกษม)

1.2) การเดินทางโดยรถประจำทาง มีบริการรถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศของบริษัทขนส่งจำกัด และบริษัทขนส่งของเอกชน สายกรุงเทพฯ-ตรัง ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 ชั่วโมงและเพิ่มความสะดวกและทันสมัยด้วยบริการจองตั๋วรถโดยสารออนไลน์

1.3) การเดินทางโดยรถไฟเป็นการเดินทางที่สะดวก ปลอดภัย เพราะมีเส้นทางตรงมายังจังหวัดตรังอีกทั้งสถานีรถไฟตั้งอยู่ในตัวเมือง จึงทำให้นักท่องเที่ยวเลือกต่อเส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดตรังโดยรอบได้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีขบวนรถไฟเดินทางมาจังหวัดตรังวันละ 2 ขบวน โดยขึ้นจากสถานีรถไฟหัวลำโพงมาถึงสถานีรถไฟจังหวัดตรังได้ทุกวัน โดยมีขบวนรถไฟ 2 ประเภท คือ ขบวนรถด่วน และขบวนรถเร็ว

1.4) การเดินทางโดยรถตู้โดยสาร มีบริการรถตู้โดยสารจากจังหวัดใกล้เคียงเดินทางเข้าสู่จังหวัดตรังจากหลายจังหวัด ประกอบด้วย เส้นทางจากจังหวัดสงขลา กระบี่ พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช สตูล และสุราษฎร์ธานี ถือได้ว่าเป็นทางเลือกและเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างจังหวัดที่มีความสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในตัวเมืองจังหวัดตรังมีรถสามล้อ เครื่อง หรือ ตุ๊กตุ๊กบริการในเขตเทศบาล หากต้องการเดินทางระหว่างอำเภอมีบริการรถโดยสารประจำทาง รถสองแถวและรถตู้โดยสารบริการภายในจังหวัดตรังหลากหลายเส้นทาง ประกอบด้วย รถตู้ตรัง-ย่านตาขาว รถตู้ตรัง-สิเกา รถตู้ตรัง-หาดยาว รถตู้ตรัง-กันตัง รถแท็กซี่ตรัง-ย่านตาขาว รถแท็กซี่ตรัง-กันตัง รถแท็กซี่ตรัง-นาวง รถบัสตรัง-นาวง และรถสองแถวตรัง-เขาช่อง ตลอดจนในเขตเทศบาล นครตรังมีรถบัสเล็กโดยสารสาธารณะ จำนวน 4 เส้นทาง เชื่อมโยงสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดตรัง สถานีรถไฟและสถานศึกษาในราคา 12 บาท ตลอดสายอย่างไรก็ตามจังหวัดตรังยังขาดการบริการรถขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเอง ยังคงได้รับความไม่สะดวกเช่นกันสอดคล้องกับ

สัญญา (2553) ระบุว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมเรื่องของเส้นทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวรองและรถขนส่งนักท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

2) ทางอากาศ จังหวัดตรังมีสนามบินภายในประเทศ โดยเปิดให้บริการเครื่องบินโดยสารภายในประเทศ 2 สายการบิน ประกอบด้วยสายการบินนกแอร์ ทำการบินวันละ 3 เที่ยวบินทุกวันในเส้นทางคอนเมือง - ตรัง - คอนเมืองและสายการบินไทยแอร์เอเชีย ทำการบินวันละ 3 เที่ยวบินทุกวันในเส้นทางคอนเมือง - ตรัง - คอนเมืองเช่นเดียวกัน

3) ทางน้ำ จังหวัดตรังเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือระหว่างเกาะสะดวกทำให้นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวทางเรือมากขึ้น โดยมีท่าเรือให้บริการใน 4 อำเภอคือ อำเภอกันตัง อำเภอสิเกา อำเภอปะเหลียน และอำเภอหาดสำราญซึ่งมีท่าเรือสำคัญดังนี้ 3.1 ท่าเรือปากเมง สำหรับเดินทางไปเกาะมุก เกาะกระดาน เกาะเชือก เกาะแหวน เกาะม้า และเกาะไหง 3.2 ท่าเรือเข้าไหมอยู่ที่บริเวณหาดยาว สำหรับเดินทางไปเกาะลิบง เกาะเหลาเหลียง เกาะตะเกียง 3.3 ท่าเรือควนดั่งกูสำหรับเดินทางไปเกาะมุก เกาะกระดาน 3.4 ท่าเรือตะเสะสำหรับเดินทางไปเกาะสุกร สำหรับเรื่องป้ายสื่อความหมายด้านการท่องเที่ยวที่ผ่านมาจังหวัดตรังมีการโปรโมทการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวปีละนับล้านคนทั้งที่เดินทางมาเป็นกรุ๊ปทัวร์ และเดินทางมาด้วยตัวเองด้วยวิธีการต่างๆ เช่น นั่งรถโดยสาร รถยนต์ส่วนตัว บั๊กไบค์ รถไฟ หรือเครื่องบิน จากนั้นก็จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ตามที่จังหวัดได้โปรโมทไว้ ซึ่งมีทั้งทางบกและทางทะเล

สิ่งสำคัญที่จะทำให้นักท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางด้วยตนเองเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้คือ ป้ายบอกทาง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ป้ายบอกทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตรังนั้นไม่ชัดเจน ไม่ต่อเนื่องทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางหลงได้ง่ายปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านความพร้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดตรังและนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ที่ไม่ประทับใจจากการมาเยือนซึ่งสอดคล้องกับบรรณวิทย์ (2554) รายงานว่าแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอนาคตควรปรับปรุงการคมนาคมขนส่งและป้ายสื่อความหมายให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ของผู้เดินทางท่องเที่ยวในอนาคต

2.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

ภาพรวมสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดตรังมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวประกอบด้วย ด้านที่พัก จังหวัดตรังมีที่พักที่มีมาตรฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและมีที่พักหลายระดับไว้บริการแก่นักธุรกิจ นักท่องเที่ยวและผู้ต้องการที่พักในรูปแบบของโรงแรมไปจนถึงที่พักแบบโฮมสเตย์ ซึ่งตั้งอยู่กระจายตามแหล่งท่องเที่ยวทั้งเป็นที่พักบนบก ที่พักริมชายหาดและที่พักบนเกาะ รวมประมาณ 131 แห่งแบ่งเป็นรีสอร์ท 67 แห่ง โรงแรม 17 แห่ง บังกะโล 16 แห่ง อพาร์ทเมนต์ 13 แห่งเกสต์เฮาส์ 7 แห่งแมนชั่น 4 แห่ง โฮมสเตย์ 4 แห่ง และบ้านพัก 1 แห่ง จำนวนห้องพักรวมทั้งสิ้น 4,079 ห้อง โดยสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้สูงสุดประมาณ 8,000 คนต่อคืน ซึ่งมีความเพียงพอในการรองรับนักท่องเที่ยว รามีความเหมาะสมกับระดับของห้องพักโดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกพักได้ตามความต้องการและงบประมาณในการท่องเที่ยว ทั้งนี้การพัฒนา

ศักยภาพด้านที่พักของจังหวัดตรังควรเพิ่มจำนวนโรงแรมในระดับ 4-5 ดาว ควรมีการพัฒนาเกี่ยวกับเรื่องความสะดวกและความปลอดภัย รวมถึงพนักงานต้อนรับจะต้องมีจิตบริการ มีบุคลิกภาพที่ดี และสามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ดี อย่างน้อย 2 ภาษา เพื่อจะได้รองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีมาตรฐานสากลด้านร้านอาหารและเครื่องดื่มจังหวัดตรังมีร้านอาหารจำนวนมากหลากหลายรูปแบบทั้งภัตตาคาร ร้านอาหารทั่วไป ร้านสะดวกซื้อต่างๆ ที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสมกระจายทั้งในตัวเมืองและแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งร้านอาหารส่วนใหญ่ในจังหวัดตรังจะให้บริการอาหารที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมจากสูตรอาหารที่ตกทอดมาทั้งจากเมืองจีน ฮกเกี้ยน กวางตุ้ง เต๋วจิว เชื่อมโยงกับปื๊นัง มาเลเซีย และเน้นรสชาติดั้งเดิม จึงทำให้อาหารมีความอร่อยเป็นพิเศษ จนนำไปสู่คำว่า “คนเมืองตรังเป็นคนช่างกิน” และวัฒนธรรมการกินของคนจังหวัดตรังจะกินกันวันละ 4-5 มื้อ ตั้งแต่เช้า สาย บ่าย เย็น ไปจนค่ำ หรือดึก จึงทำให้นักท่องเที่ยวคลายความกังวลเรื่องแหล่งอาหารการกินเมื่อมาท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ซึ่งสอดคล้องกับ Thaothampitak and Weerakit (2012) รายงานว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดตรังส่วนใหญ่มีความต้องการลองรับประทานอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดตรังอยู่ในระดับมาก ด้านศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักท่องเที่ยวจังหวัดตรังมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและบุคลากรให้บริการอย่างจำกัด ซึ่งหน่วยงานหลักที่มีให้บริการคือ ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวจังหวัดตรังดูแลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานตรัง-สตูล ตั้งอยู่ในตัวเมืองตรังมีหน้าที่หลักใน

การให้บริการ รับเรื่องร้องเรียน อำนวยความสะดวกและความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานทูต เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ทั้งปัญหาเฉพาะหน้าและระยะยาว โดยมีทั้งเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล เอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตลอดจนเว็บไซต์และเบอร์โทรศัพท์ที่คอยให้บริการตอบข้อซักถาม ซึ่งสอดคล้องกับอังคณา (2551) ได้เสนอว่า ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และควรมีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวแบบครบวงจร (One Stop Service) กระจายในแหล่งท่องเที่ยว ด้านร้านขายของที่ระลึก ตลาดนัดสินค้าพื้นเมือง ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อแหล่งซื้อสินค้าของฝาก ของที่ระลึกพื้นเมืองตรังจะมีสถานที่ซื้อสินค้าคอยให้บริการนักท่องเที่ยวหลายจุดมากมาย เช่น ร้านขายของที่ระลึกในโรงแรม ท่าอากาศยาน ศูนย์จำหน่ายสินค้า ห้างสรรพสินค้า ศูนย์โอท็อป เป็นต้น บางครั้งนักท่องเที่ยวจะนิยมเดินทางไปซื้อสินค้าถึงแหล่งผลิตด้วยตนเองเพื่อที่จะได้สินค้าที่ตรงตามความต้องการ และต้องการเข้าไปเรียนรู้วิธีการผลิตทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชนด้วยความสนใจ นอกจากนี้มีหน่วยงานราชการ ในการช่วยประสานงานให้ข้อมูลจุดจำหน่ายสินค้าของที่ระลึกเช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรัง สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดตรัง เป็นต้น

2.4 ด้านกิจกรรม (Activities)

จังหวัดตรังมีกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายและนักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมได้ตามความสนใจเฉพาะ ดังนี้กิจกรรมด้านน้ำตกปะการัง

ส่วนใหญ่จะนิยมเป็นการค้ำน้ำต้นโดยสวมสน็อกเกิ้ลดูประการังใต้ท้องทะเลตรงที่นิยม 4 แห่ง ได้แก่ ถ้ำมรกต เกาะกระดาน เกาะเชือก และเกาะม้า **กิจกรรมรับประทานอาหารเช้าแบบเอกลักษณ์** ชาวตรังการรับประทานอาหารเช้าของคนตรังจะเริ่มตั้งแต่เช้าตรู่ หรือเช้ามีดซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถรับประทานอาหารเช้าตามร้านต่างๆ ที่เปิดให้บริการได้ ซึ่งมีอยู่รอบตัวเมืองตรังที่มีให้บริการมากกว่า 50 ร้านโดยอาหารส่วนใหญ่จะเป็นอาหารจานเล็กซึ่งเรียกว่า “คิมซ่า” ที่มีให้เลือกมากกว่า 20 ชนิด **กิจกรรมไหว้พระ ทำบุญเพื่อเป็นสิริมงคล** นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ที่มีเชื้อสายจีนจะนิยมการเข้าวัดและศาลเจ้าเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงในจังหวัดตรังเพื่อร่วมทำบุญ บริจาคเงิน ทำนุบำรุงศาสนสถานเพื่อความเป็นสิริมงคลในชีวิต และครอบครัวส่วนใหญ่จะนิยมมากราบสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามสถานที่เก่าแก่ดังนี้ **ศาลเจ้าท่ามกงเยี่ยศาลเจ้าพ่อกวนอู ศาลเจ้ากิวอ่องเอี้ย** ศาลเจ้าพ่อหมื่นราม วัดสาริกาม วัดภูเขาทอง และวัดเขาพระยอด **กิจกรรมเที่ยวชมน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติ** จังหวัดตรังมีต้นทุนทางธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ทั้งป่าเขาและน้ำตกเพียบพร้อมไปด้วยแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ อีกทั้งยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้นั้นคือ สวนพฤกษศาสตร์ภาคใต้ โดยกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถมาสัมผัส เรียนรู้ธรรมชาติผ่านการเดินป่าศึกษาธรรมชาติในระบบนิเวศทั้งทางบก ตลอดจนจังหวัดตรังมีแหล่งเรียนรู้ป่าชายเลนที่บูรณาการร่วมกับชุมชน นั่นคือแหล่งเรียนรู้ป่าชายเลนชุมชนบ้านทุ่งตะเชะ **กิจกรรมเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็น**

เอกลักษณ์ท้องถิ่น จังหวัดตรังมีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และการละเล่นพื้นเมืองที่สำคัญเป็นที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมาแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจร่วมเรียนรู้เอกลักษณ์วิถีชีวิตท้องถิ่นที่สืบทอดมาผ่านกิจกรรม ได้แก่ การทอผ้า นานาหมื่นศรี การตีมีดพร้านาป้อ เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับภิญโญ และ คณะ (2550) ระบุว่ากลุ่มตีมีดพร้าจะมีนักท่องเที่ยว นักเรียนและนักศึกษาเข้ามาเยี่ยมชมมากที่สุดและมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นถือเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดตรังตลอดจนเทศกาลงานประเพณีเก่าแก่ที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าร่วมกิจกรรมร่วมเรียนรู้กับชุมชน เช่น ประเพณีถือศีลกินเจ ประเพณีชิงเปรตงานเทศกาลหมุย่างและขนมเค้ก งานวิวาห์ใต้สมุทร เป็นต้น **กิจกรรมซื้อสินค้าของฝาก และของที่ระลึก** จังหวัดตรังมีสินค้าพื้นเมืองเป็นของฝากของที่ระลึกที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จักสาน เสื้อ หมวก กระเป๋าสตรีจากเตยปาหนัน ผลิตภัณฑ์เครื่องหนังปลากระเบน ผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นก้านธูปฤๅษี ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักเทพธิดาโร ผลิตภัณฑ์ของเล่นจากไม้ยางพาราและผ้าทอพื้นเมือง นานาหมื่นศรี เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสินค้าพื้นเมืองประเภทขนนและอาหาร ได้แก่ หมุย่างเมืองตรัง ขนนเค้ก กาแฟเขาช่อง กะปิทำข้าม หอยนางรมสด ขนนเป็ยะ ขนนจิบไส้สังขยา โดยสามารถหาซื้อสินค้าได้ที่ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก อยู่ตามร้านขายของที่ระลึกในโรงแรม ท่าอากาศยาน ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองตรัง จุดพักรถระหว่างทาง

2.5 ด้านการให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service)

ด้านระบบไฟฟ้า จังหวัดตรังมีไฟฟ้าใช้ครบทุกพื้นที่ ซึ่งจะครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะบนพื้นที่เกาะต่างๆ เช่น เกาะมุก เกาะลิบง อำเภอกันตัง และเกาะสุกร อำเภอปะเหลียน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ใช้งบประมาณหลายร้อยล้านบาทในการดำเนินการก่อสร้างระบบสายเคเบิลใต้น้ำทดแทนเครื่องผลิตไฟฟ้าแบบเดิมที่เป็นระบบปั่นด้วยน้ำมัน เพื่อให้สามารถจำหน่ายไฟฟ้าไปยังบนเกาะได้ตลอด 24 ชั่วโมง เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว ด้านระบบน้ำดื่ม และน้ำใช้ จังหวัดตรังมีสำนักงานประปาส่วนภูมิภาคในพื้นที่อำเภอเมืองตรัง และในอำเภออื่นครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดตรังให้มีน้ำประปาใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ ที่ช่วยในการผลิตน้ำกระจายไปยังพื้นที่ชุมชน โดยมีมาตรฐานและการตรวจสอบอยู่เสมอ สำหรับน้ำดื่มนั้นก็มีผู้ประกอบการเอกชนผลิตน้ำดื่มคอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนอย่างเพียงพอและทั่วถึง ด้านธนาคาร การแลกเปลี่ยนเงินตราและตู้ ATM ในจังหวัดตรัง มีธนาคารพาณิชย์คอยให้บริการประชาชนและนักท่องเที่ยว ประมาณ 30 แห่ง กระจายทั่วไปทุกอำเภอ และมีบริการตู้ ATM ในทุกพื้นที่สำคัญๆ เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญได้อย่างทั่วถึง แต่ยังคงพบข้อจำกัดในเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ต้องการแลกเงินซึ่งไม่มีจุดแลกเปลี่ยนให้บริการแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ

ด้านโรงพยาบาล หรือสถานบริการสาธารณสุขที่ให้บริการ และช่วยเหลือนักท่องเที่ยว จังหวัดตรังมีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 10 แห่ง โดยมีโรงพยาบาลตรังเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดขนาดใหญ่ และมีโรงพยาบาลประจำอำเภอกระจายไปโดยรอบอีก 9 แห่ง สำหรับโรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ มี 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลตรังรวมแพทย์ โรงพยาบาลวัฒนแพทย์ ทั้งนี้มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และคลินิกเอกชน ให้บริการอยู่ทั่วพื้นที่ในจังหวัดตรัง แต่สำหรับศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยจังหวัดตรัง ยังประสบปัญหาขาดบุคลากรและงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อเกิดอุบัติเหตุกับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นกรุ๊ปทัวร์ บริษัททัวร์จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและดำเนินการด้วยตนเอง

ด้านการบริการห้องน้ำ/ห้องสุขาสาธารณะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตรังส่วนใหญ่ มีบริการห้องอาบน้ำและห้องสุขาสาธารณะซึ่งจะมีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนห้องน้ำ การชำระของอุปกรณ์และการรักษาความสะอาด การจัดคนดูแลความสะอาด ทั้งนี้การบริหารจัดการงบประมาณที่ไม่เพียงพอและขาดการเอาใจใส่ของผู้ที่มีหน้าที่บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรัง นอกจากนี้ในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรังต้องปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการที่มีความสนใจเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มสูงขึ้นซึ่งสอดคล้องกับทัศนาวลัย (2553) ระบุว่า ควรปรับปรุงด้านสาธารณสุขในเรื่องถังขยะให้เพียงพอและความสะอาดของห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดตรัง

ด้านสัญญาณโทรศัพท์มือถือ การบริการ Internet และระบบ Wi-Fi ให้กับนักท่องเที่ยว ระบบสัญญาณโทรศัพท์ในพื้นที่จังหวัดศรีวิชัยทั้งในประเทศและต่างประเทศครอบคลุมทุกเครือข่ายและครอบคลุมพื้นที่สัญญาณ 3G และ 4G ทั้งหมด ระบบ Internet นั้น ส่วนใหญ่จะมากับการซื้อแพ็คเกจโทรศัพท์ สำหรับระบบ Wi-Fi ที่มีให้บริการจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมีค่อนข้างน้อยและต้องมีการลงทะเบียนก่อนใช้งานทุกครั้งแต่ระบบ Wi-Fi ของหน่วยงานเอกชนจะมีให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้ใช้งานฟรีเป็นการอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้สืบค้นข้อมูล ทำงานหรือติดต่อสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ในซึ่งถือเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดศรีวิชัยได้อีกทางหนึ่ง **ด้านการบริการเช่ารถยนต์ รถมอเตอร์ไซด์ และรถจักรยาน** การเช่ารถจะมีบริษัทที่ให้บริการเช่ารถของเอกชนตั้งจุดให้บริการที่สนามบินตรงตลอดจนบริษัทท่องเที่ยวในจังหวัดศรีวิชัยจะมีบริการเช่ารถโดยมีรถประเภทต่างๆให้นักท่องเที่ยวเลือกเช่าตามความเหมาะสม และตามงบประมาณที่กำหนด ซึ่งมีบริการยานพาหนะ ได้แก่ รถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถตุ๊กตุ๊ก รถตู้ และเรือ โดยมีบริการตามจุดแหล่งท่องเที่ยวใหญ่ๆ บริเวณท่าเรือ ท่ารถและสนามบิน

ด้านการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องเมืองศรีวิชัยได้รับเลือกจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็น 1 ใน 12 เมืองต้องห้ามพลาด ภายใต้แนวคิด “ครึ่งพุทธจักรความอร่อย” การทำการตลาดและประชาสัมพันธ์จากแนวคิดดังกล่าวเป็นผลพลอยได้ให้ภาคเอกชนไม่นิยมทำการตลาดมากนัก และส่วนใหญ่ธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดศรีวิชัยยังคงทำ

การตลาดแบบตั้งรับ ประกอบกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดศรีวิชัยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักและไม่มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพแหล่งใหม่ๆ ขึ้นมาทำให้บริษัททัวร์ในจังหวัดศรีวิชัยไม่ให้ความสำคัญในการทำการตลาดและประชาสัมพันธ์เท่าที่ควร นอกจากนี้การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐในด้านงบประมาณที่มีน้อย ส่งผลต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดศรีวิชัยที่ไม่ต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับเกรียงไกร (2552) ระบุว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวยังขาดงบประมาณในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้แก่บุคคลภายนอกให้รับทราบ ทั้งนี้ผลการวิจัยของปาริฉัตร และ เขียวชัย (2552) ซึ่งให้เห็นถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเฉพาะประเด็นความหลากหลายของสื่อประชาสัมพันธ์และความน่าสนใจของเอกสารที่ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์

2.6 ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวสำเร็จรูป (Available Package)

จังหวัดศรีวิชัยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่โดดเด่นโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่เป็นที่นิยมอย่างมาก ซึ่งโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของบริษัททัวร์จะมุ่งให้ความสำคัญกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลเป็นหลัก รองลงมาเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวทางบกและกิจกรรมท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ตามลำดับ ทั้งนี้บริษัททัวร์จะเสนอขายโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยนักท่องเที่ยวจะพิจารณาจากราคาที่ความคุ้มค่า สมเหตุสมผลความน่าเชื่อถือของบริษัททัวร์ ผลงาน การบริการอย่างเป็นมืออาชีพและรายละเอียดของกิจกรรมที่มีความชัดเจน ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่ผู้ท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว

จังหวัดตรังจะให้ความสนใจในโปรแกรมการท่องเที่ยวทางทะเลมากกว่าโปรแกรมการท่องเที่ยวอื่นๆ จึงทำให้บริษัททัวร์จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวมุ่งกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลเช่น ดำน้ำดูปะการัง ว่ายน้ำลอดถ้ำมรกต และพายเรือ เป็นต้นส่วนใหญ่โปรแกรมการท่องเที่ยวจะมีให้เลือกแบบเที่ยว 1 วัน, 2 วัน 1 คืน, 3 วัน 2 คืน และ 4 วัน 3 คืน โดยรายละเอียดของโปรแกรมการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยม ได้แก่ ถ้ำมรกต เกาะกระดานเกาะเชือก เกาะม้าในทุกโปรแกรมการท่องเที่ยวทำให้ไม่เกิดความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ ซึ่งจังหวัดตรังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติบนบก วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาที่สนใจซึ่งควรเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมเข้าไปใน โปรแกรมการท่องเที่ยว เช่น กีฬาธรรมชาติป่าชายเลน เที่ยวชมน้ำตก โตนเต๊ะกราบสักการะพระนอนทรงเครื่องโนรา เรียนรู้การทอผ้าไหมมัดสี คูวิธิตีมีดพร้านาป้อโบราณ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับนพรัตน์ (2555) รายงานว่า การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมรวมหลายรูปแบบเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และรับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่หลากหลาย

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง ซึ่งสามารถเสนอแนะแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

3.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสู่สากล ควรพัฒนาเส้นทางคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศให้เพียงพอและได้มาตรฐานเพื่อรองรับท่องเที่ยวสู่สากลพัฒนาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวรอง

อย่างบูรณาการและได้มาตรฐานความปลอดภัย มีการจัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายประชาสัมพันธ์ตามเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นสากล ตลอดจนปรับปรุงสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป คนพิการและผู้สูงอายุให้มีมาตรฐานทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะถนนหนทางในการเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาคเอกชนในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ โดยชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวต้องร่วมกันช่วยเหลือรักษาทรัพยากรเหล่านี้ให้คงอยู่เพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันของทุกภาคส่วน

3.2 การฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ควรพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับคามนิยมในปัจจุบันและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในเชิงพื้นที่ที่มีศักยภาพการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวเสื่อมโทรมสู่การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและสินค้าการท่องเที่ยวที่สะท้อนความเป็นกลุ่มท่องเที่ยววัฒนธรรม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวทั้งนี้ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวควรตระหนักรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวผ่านการอบรมโดยปราชญ์ชาวบ้านให้กับเยาวชนในพื้นที่ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนมีส่วนช่วยสนับสนุนงบประมาณและองค์ความรู้ที่สำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน

3.3 การพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว ควรจัดตั้งสถาบันกลาง

เพื่อพัฒนาศักยภาพและประเมินมาตรฐานสินค้าและบริการของจังหวัดส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า OTOP ผ่านเรื่องราวและทรัพยากรที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นการพัฒนากิจกรรมนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวการส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาระดับชาติและนานาชาติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยวตรง 12 เดือน โดยหน่วยงานภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีพัฒนาและสร้างสรรค์สินค้าให้มีมูลค่าเพิ่ม มีความหลากหลาย น่าสนใจและมีมาตรฐาน ตลอดจนวางแผนการตลาดซึ่งหน่วยงานภาครัฐมีส่วนช่วยในการสนับสนุนงบประมาณและคัดเลือกชุมชนที่มีสินค้าทางการท่องเที่ยวที่น่าสนใจเข้าร่วมฝึกฝน ตลอดจนร่วมคิดและออกแบบและสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ๆ

3.4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวสู่สากล ควรประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว เพิ่มการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อป้องกันดูแลรักษาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวพัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขอนามัยมาตรฐานสากลส่งเสริมการกระจายตลาดการท่องเที่ยวอย่างสมดุลในเชิงพื้นที่เวลาและกลุ่มตลาดพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวตรงออนไลน์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนประสานความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อเชื่อมโยงคู่ค้าพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายการส่งเสริมการตลาด โฆษณาและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

ร่วมกันทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนควรจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดตรงในรูปแบบการจัด Roadshow หรือ Familiarization trip กับสื่อมวลชนร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยวอีกครั้ง นอกจากนี้หน่วยงานเอกชนด้านการท่องเที่ยวควรจัดอบรมพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวออนไลน์ให้กับชุมชนท่องเที่ยวเพื่อเป็นช่องทางการตลาดที่เข้าถึงนักท่องเที่ยวทั่วโลก

3.5 การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการท่องเที่ยว ควรประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสอดคล้องกับการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวในอาเซียน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารจัดการบริการด้านการท่องเที่ยวของเครือข่ายการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนทั้งนี้หน่วยงานรัฐบาลควรเป็นผู้นำในการสนับสนุนงบประมาณและจัดอบรมพัฒนาบุคลากรในด้านการท่องเที่ยวทั้งในเรื่องของทักษะวิชาชีพภาษา และการจัดการการท่องเที่ยวให้กับชุมชนการท่องเที่ยว ตลอดจนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อลดจุดด้อยและเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรโดยให้ความสำคัญในการพัฒนาเครือข่ายภาคีด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

สรุป

จังหวัดตรงมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายมีความโดดเด่น โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แต่ขาดการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต

ให้เป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่อง มีโปรแกรมการท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่มวัย สามารถเดินทางมาจังหวัดตรังและเข้าถึงแหล่งเที่ยวจังหวัดตรังได้ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ แต่ควรพัฒนาถนนหนทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความสะดวกและปลอดภัย เพิ่มระบบขนส่งสาธารณะระหว่างแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงรวมถึงการสร้างท่าเรือที่มีมาตรฐานเพียงพอ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวควรมีห้องน้ำบริการที่ได้มาตรฐานและเพียงพอ ควรจัดให้มีหน่วยปฐมพยาบาลฉุกเฉินและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ด้านที่พักแรมมีมาตรฐานและเพียงพอกับการรองรับจำนวนของนักท่องเที่ยวตลอดจนราคามีความเหมาะสมกับระดับของห้องพัก ขณะเดียวกันชุมชนให้ความสำคัญและกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้นตลอดจนภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการอนุรักษ์และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์แก่นักท่องเที่ยวผ่านรูปแบบการบรรยายและลงมือปฏิบัติให้เห็นเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังยังถูกจำกัดด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอและต่อเนื่องตลอดจนมีข้อจำกัดด้านกฎหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในการดูแลของหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัยและมีมาตรฐานถึงอย่างนั้นการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวจังหวัดตรังต้องคำนึงถึงความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมวิถีชีวิต

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพการกระจายผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชนใกล้เคียงควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการท่องเที่ยวจากทุกภาคส่วนในการให้ข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อประกอบการทำวิจัยและขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยที่มอบทุนสนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. 2558. สถิตินักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2557 จำแนกตามภูมิภาค. สถิตินักท่องเที่ยว. แหล่งที่มา: <http://www.tourism.go.th/home/details/11/221/24333>, 27 กุมภาพันธ์ 2559.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2558. ททท. แดลงข่าวโครงการ “เมืองต้องห้าม...พลาด”. ข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แหล่งที่มา: <http://www.tatnewsthailand.org/detail.php?newsID=3759>, 27 กุมภาพันธ์ 2559.
- เกรียงไกร บัวชุม. 2552. ศักยภาพการท่องเที่ยว ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ทัศนาวลัย ดันติเอกรัตน์. 2553. ความพึงพอใจในการควบคุมดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและความภาคภูมิใจของนักท่องเที่ยวในจังหวัดตรัง. สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เทพกร ณ สงขลา, ประภาพร แสงทอง, จันติมา แสงเอียด, ภัทริยา สังข์น้อย และ สายสวาท ษณะภูมิ. 2552. รายงานการวิจัย การจัดการโฮมสเตย์ 5 จังหวัดภาคใต้: ตรัง สตูล พัทลุง สงขลา นครศรีธรรมราช. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

นพรัตน์ ศุทธิถก. 2555. รูปแบบการจัดการตลาดน้ำเพื่อการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปาริฉัตร สิงห์ศักดิ์ตระกูล และ เขียวรัชย์ พันธุ์คง. 2552. รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในพื้นที่ของประชากรในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ (สงขลานครศรีธรรมราช พัทลุงตรังและสตูล). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ภิญโญ ดันพิทยกุลปต์, สุกจิต วิโรจน์กุล, บุญจิรา มากอ้น, ธิดารัตน์ ศรีเมฆารัตน์, วิริณีย์ วัฒนะ และ สักคยศ สังขพันธ์. 2550. รายงานการวิจัย มืดพรำนาป่าและวัชพืชนกวนปริงกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดตรัง. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มณฑาทิพย์ แคนยุกต์, มานะ ชุนวิช่วย, ทวีพร นาคา และ นฤชิต ดีพร้อม. 2552. รายงานการวิจัยศักยภาพผลิตภัณฑ์และแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนทางด้านเกาะและทะเลและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 3 ทะเล: ทะเลอันดามัน ทะเลสาบสงขลาและทะเลอ่าวไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

โศรยา หอมชื่น. 2555. รายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวโลก ค.ศ.2030. วารสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แหล่งที่มา: <http://www.tatreviewmagazine.com/mobile/index.php/menu-read-web-etatjournal/menu-2012/menu-2012-jan-mar/62-12555-conference-future-tourism>, 27 กุมภาพันธ์ 2559.

สัญญา รักษาพันธ์. 2553. การศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชนกรณีศึกษา: เครื่องข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุพจน์ สุวรรณลิขิต. 2558. เปิดผลศึกษาศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวการพัฒนาสินค้าด้านการท่องเที่ยวจังหวัดตรัง, น.15. ในท่องเที่ยวล กันหาจันทร์, บรรณาธิการ. บ้านเมือง. บ้านเมือง, กรุงเทพฯ.

สำนักงานจังหวัดตรัง. 2552. แผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2553-2556. สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. แหล่งที่มา: <http://www.osmandaman.moi.go.th/file-data/07.pdf>, 27 กุมภาพันธ์ 2559.

สำนักงานจังหวัดตรัง. 2556. แผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ. 2557-2560. จังหวัดตรัง. แหล่งที่มา: <http://www.trang.go.th/trnew/index.php/strategy>, 27 กุมภาพันธ์ 2559.

อรรถวิทย์ นุ่นตา. 2554. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวหาดปากเมง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง. สารนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- อังคณา อนุกุล. 2551. กลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวอันซีนไทยแลนด์อย่างยั่งยืน (มุมมองใหม่ผจญภัย) ในจังหวัดตรัง กระบี่ และพังงา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- Buhalis, D. 2000. Marketing the competitive destination of the future. **Tourism Management** 21(1): 97-116.
- Erlandson, D.A., Harris, E.L., Skipper, B.L. and Allen, S.D. 1993. **Doing naturalistic inquiry: A guide to methods**. Newbury park, CA: sage.
- Humphrey, A. 1960. **SWOT**. Available Source: <http://adisonx.blogspot.com/2012/10/swot-analysis.html>, March 16, 2016.
- Kamali, M.H. 2011. Tourism and the Halal Industry: A Global Shariah Perspective, pp. 12-13. **In Paper Presented to the World Islamic Tourism Forum 2011**. Kuala Lumpur, Malaysia.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M. 1994. **Qualitative data analysis**. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Spradley, J.P. 1979. **The ethnographic interview**. Holt, Rinehart and Winston, New York.
- Thaothampitak, W. and Weerakit, N. 2012. **Tourist motivation and satisfaction: The case study of Trang Province, Thailand Research Report**. Prince of Songkla University.